

เรื่อง ศาลฎีกาส่งความเห็นของคู่ความซึ่งโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

ปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้มีคำสั่งลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัย กรณีที่ศาลฎีกาขอให้กระทรวงยุติธรรมส่งความเห็นของนายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ผู้ร้อง ในคดี หมายเลขดำที่ ๗๗๓๒/๒๕๓๙ คดีหมายเลขแดงที่ ๘๒๘๓/๒๕๔๐ ของศาลอาญา ระหว่าง นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ โจทก์ นายกฤต โกมลฤทธิ ที่ ๑ นายพรชัย ล้อมปกรณ์ ที่ ๒ จำเลย เรื่อง ความผิด ต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม ซึ่งโจทก์ได้ยื่นคำร้องโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และขอให้ส่งความเห็นของผู้ร้อง เพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า โจทก์ฟ้องจำเลยข้อหาฟ้องเท็จ และเบิกความเท็จ ขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๕ และมาตรา ๑๗๗ ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีไม่มีมูล พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้ว เห็นว่า โจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสองในข้อหาแจ้งความเป็นเท็จ ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษาต้องกัน ให้ยกฟ้องโจทก์ คดีถึงที่สุดแล้ว การที่โจทก์นำมูลคดีซึ่งมีประเด็นแห่งคดีเป็นกรณีเดียวกันมาฟ้องจำเลย ทั้งสองอีกในข้อหาฟ้องเท็จและเบิกความเท็จ จึงเป็นฟ้องซ้ำ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๓๙ (๔) อันเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลอุทธรณ์มีอำนาจยกขึ้น วินิจฉัยได้ ที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์เห็นฟ้องด้วยในผล พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลอาญา มีคำสั่งไม่รับฎีกา เพราะฎีกาโจทก์ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ โจทก์ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาโดยอ้างเหตุผลว่า คำสั่งศาลอาญาที่ไม่รับฎีกาเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบ เพราะข้อห้ามฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ห้ามเฉพาะการพิจารณา พิพากษาในประเด็นและเหตุผลในการวินิจฉัยอย่างเดียวกัน ส่วนปัญหาเรื่องการฟ้องซ้ำตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔) หรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งศาลชั้นต้นก็ได้วินิจฉัยไว้ ศาลอุทธรณ์เพิ่งหยิบยกขึ้นมาในชั้นอุทธรณ์ ประกอบกับคำพิพากษา ของศาลอุทธรณ์ก็ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงซึ่งพิจารณาได้ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๖ (๕) จึงขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนและขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ขณะคดี อยู่ระหว่างศาลฎีกาพิจารณาคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาของโจทก์ โจทก์ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาของโจทก์โดยเห็นว่าเป็นฎีกา ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ เป็นการตัดสิทธิโจทก์ที่จะยื่นฎีกา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน และขัดต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งเป็นการละเมิดสิทธิของโจทก์ที่จะได้รับความเป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ โจทก์เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ เป็นบทบัญญัติ

ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อาศัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ประกอบด้วยมาตรา ๒๖๔ ขอให้ส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ศาลฎีกาจึงได้ส่งคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

๒. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

มีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” คำว่า “กฎหมาย” ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ และคำว่า “ตามกฎหมายอื่น” ซึ่งบัญญัติยกเว้นไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง นั้น หมายความว่าถึง กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และในกรณีนี้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ได้บัญญัติไว้ว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์” ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของกฎหมายที่จะไม่ให้คดีที่ศาลพิพากษายกฟ้องถึงสองศาลแล้วขึ้นมาพิจารณาในศาลฎีกาอีก และการจำกัดสิทธิในการฎีกานี้ก็ได้จำกัดไว้โดยเด็ดขาด ยังบัญญัติไว้เป็นการผ่อนคลายเป็นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ว่า “ในคดีซึ่งห้ามฎีกาไว้โดยมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าผู้พิพากษาคนใดซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิเคราะห์เห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา หรืออธิบดีกรมอัยการลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัยก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไป” ซึ่งหมายความว่า หากคู่ความฝ่ายที่ต้องการจะฎีกาในคดีที่ต้องห้ามฎีกาตามมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๒๐ ได้ดำเนินการตามเงื่อนไขที่มาตรา ๒๒๑ กำหนดไว้ศาลฎีกาก็จะรับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไปได้ ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ จึงเป็นบทบัญญัติที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒

สำหรับประเด็นที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ ด้วยหรือไม่นั้น พิเคราะห์แล้วเห็นว่าการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลต้องเป็นไปตามกฎหมายโดยเฉพาะกรณีของผู้ร้องต้องอยู่ภายใต้บังคับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ และมาตรา ๒๒๑ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ซึ่งจำกัดสิทธิในการฎีกา มิได้กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ อีกทั้งรัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติถึงสิทธิในการฎีกาไว้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘

๓. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายเชาวน์ สายเชื้อ นายโกเมน ภัทรภิรมย์ นายจุมพล ฌ สงขลา พลโท จุล อติเรก นายชัยอนันต์ สมุทวณิช นายประเสริฐ นาสกุล นายปรีชา เฉลิมนิชย์ นายมงคล สระภู่น นายสุจินดา ยงสุนทร นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นายอนันต์ เกตุวงศ์ นายอิสสระ นิตินันท์ประภาศ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๔ ก วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒
